

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte

Comasațiunile.

Comasațiunile preocupă astăzi toată lumea agricolă și cu deosebire pe cea din Transilvania.

Să știe că scopul ei principal este a aronda, adică a stringe toate parcelele de pământ a unui proprietar, resfirate în hotarul comunei, și a le aduna într'o singură bucată. Odată cu această arondare sunt însă strins legate și o mulțime de alte chestiuni, cari, mai ales pentru micul proprietar, precumpănesc interesul ce ar avea, vându-și cele 2—3 bucățele de pământ adunate într'o singură bucată. El poate pierde mult mai mult prin comasațiune, decât valorează poate întreg petecul pământului seu. În special se știe că cu astfel de ocațiuni se împart și pășunile și pădurile ce aparțineau comunei, cari dedeau mult bine micului proprietar, împărțite, valoarea lor a scăzut, aproape la nimica. Cheltuelile comasațiunii sunt prea mari, în cât nu stă în nici un raport pentru micul proprietar, cu valoarea cu care a crescut pământul fiind comasat. Durata comasărilor încă durează de regulă cu anii, așa încât holdele rămân părăjinite în acest an, și adaugă la sărăcia țeranului. Pe lângă acestea avem de suferit, și de alte multe neajunsuri.

Nu suntem în principiu în contra comasațiunilor. Ele ne pot da roade îmbucurătoare și de prosperare pentru agricultor, însă numai dacă se va purta socoteală de dreptele dorințe ale micului proprietar. Cari sunt foloasele unei comasațiuni bine executate, și cari sunt dorințele noastre, pentru o schimbare a acestei legi, va fi preocuparea noastră în articoli ce vor urma.

Dela Reuniunile noastre.

Comitetul „Reuniunii Economice din Orăștie“ în ședința sa ținută la 24 Februarie n. a. c. a hotărît să procure pentru membrii sei sămânță de trifoiu și lucernă, după-cum aceasta a adus-o la cunoștința membrilor atât prin prelegerile economice ținute în diferite comune, cât și prin foaia „Bunul Econom“; însă Reuniunea având în vedere cea împrejurare, că cât mai mulți dintre membrii să fie împărțâșiți de favorul de-a căpăta sămânță de lucernă și trifoiu plombată, prin aceasta roagă de nou pe toți aceia, cari doresc a primi acestea sămânțe, binevoiască a se insinua cel mult până la 8 Martie n. a. c. la cassarul Reuniunii Valer de Orbonaș, comptabil la „Ardeleana“, că câtă și ce soi de sămânță le trebuie, pentru-că toți aceia, cari se vor insinua mai târziu sau după încheerea acestui termen, nu vor mai putea fi împărțâșiți de acestea favoruri pe lângă toată bunăvoința.

Tot în această ședință s'a hotărît și procurarea a 50 ouă de galițe și 25 ouă de rațe soi ales, care vor fi cu mult mai presus decât galițele și rațele noastre, comune atât în privința calității și mărimii cât și a ouatului. Toți acei membrii, cari doresc a prăsi atare soiuri de galițe și rațe, asemenea sunt rugați a se insinua la cassarul Reuniunii, putându-le căpăta cu prețul scăzut de jumătate.

Face totodată cunoscut, că de acum înainte fiind timpul sosit și acomodat pentru efectuarea respective îndeplinirea lucrărilor economice, cu deosebire întocmirea și rigolarea livezilor (fênațelor), e în plăcuta pozițiune a pune la dispoziția membrilor sei, pe lângă prețuri foarte moderate următoa-

rele unelte economice: gilăul pentru oblirea locului, pentru 1 cor. la zi, grapa de lanț pentru stîrpirea muschiului pentru 50 fil., mașina de sămănat grâu la timpul seu pentru 2 cor. și săpătoarea 25 fil. la zi. Deci toți acei membrii ai Reuniunii, cari doresc a le folosi acestea unelte economice, binevoiască a se insinua la economul Reuniunii dl Const. Baicu, învăț.-dirig. în Orăștie, dela care eventual va putea căpăta și instrucțiunea de lipsă, referitor la modul cum are să le folosească.

Insoțire pentru valorisarea laptelui în Seliște. Eată amănuntele mai însemnate din §§ insoțirii:

Scopul insoțirii este valorisarea în modul cel mai avantajos al laptelui de vacă acuirat dela membri, prin fabricare de unt și de brânză, eventual prin vinderea de lapte smântuit sau nesmântuit.

Insoțirea se înființează pe timp nedeterminat și-si începe activitatea îndată-ce firma ei va fi împrotocolată și publicată din partea tribunalului.

Membru poate fi ori-cine, bărbat sau femeie, și nrul membrilor este nedeterminat.

Principalul drept al membrului e: valorisarea laptelui dela vacile sale prin insoțire, ear datorințele principale sunt: a solvi la cassa insoțirii prețul părților fundamentale, à 40 cor. subscriere;

a preda spre manipulare și valorisare insoțirii laptele destinat spre vânzare;

a observa regulamentul insoțirii despre timpul de muls, manipularea și predarea laptelui;

a garanta pentru obligamentele insoțirii: cu părțile fundamentale subscrise și până la formarea fondului de rezervă cu o sumă egală a capitalului fundamental, cu garantarea unei sume egale a prețului nominal a părților subscrise;

a rămânea membru al insoțirii după deplina achitare a părților fundamentale subscrise, cari se pot achita chiar și în solviri de rate lunare în sumă de 1 cor., cel puțin încă 5 ani.

Serviciile membrilor direcțiunii și ai consiliului de supraveghiere, cari resolvă a-

facilele însoțirii în primii cinci ani, au să fie gratuite.

Din venitul curat, după-ce s'au plătit cele 5% pentru părțile fundamentale, în rîndul întâiu se formează un capital de rezervă. După crearea acestuia 50% din venitul curat se împart ca dividendă membrilor, 25% se pun la dispoziția direcțiunii pentru distribuirea de premii economice, și 25% se adaugă la capitalul de rezervă. E de remarcă, că întreg venitul curat al însoțirii se adaugă la fondul de rezervă atîta timp, pînă ce acest fond va fi egal cu capitalul fundamental.

Interesele capitalului de rezervă se extradau an de an episcopiei protopresbiterale a tractului ort. răs. al Săliștei pentru crearea unui fond cultural filantropic.

Onorații membrii ai „Reuniunii de înmormîntare din Căstău” se invită prin aceasta, în sensul §-lui 13 lit. f.) din statute, la

I-a adunare generală ordinară

a reuniunii, care se va ține la Duminecă, în 2 Martie n. a. c. la 2 ore p. m. în localul școlii gr.-or. din loc.

Căstău, la 18 Februarie 1902.

Nicolau Andrei m. p., Vasiliu Sintion m. p.,
director. secretar.

DIN LUME

Turburări în Spania.

Din Barcelona vine știrea, că în mai multe părți ale orașului s'au așezat tunuri pentru liniștirea răsculaților. Situația este foarte gravă. Peste o sută mii oameni sunt în grevă. În suburbiul Badelona ei au ridicat baricade. Au fost omorîți 50 oameni. Greviștii au jefuit brutăriile și au atacat trenul express ce venia dela Madrid. Mai mulți

FOIȚĂ

Dela Șezătoare.

(Schită originală).

(Urmare și fine.)

Scărmănăm lână la popa Vasile. Afară a început să bureze. În odaie e cald și miroasă a cioban. Un purcel covișăie în tindă, și dă mereu cu ritu în ușe.

— Auzi, mă Tărăboanță, te chiamă frățină-tău.

— Ba pe tine..

Părintele, cu poalele anterului în brâu, se duce să-l gonească; purcelul se pune de price. Părintele se supără. «Hăidiea», și-i dă un picior în pânțele, s'aude un guițat ascuțit și fetele se uită la Tărăboanță.

Mama preoteasă a dat spuza la o parte și pe vatra dogorită a turnat jumătate căuș cu păpușoiu. Ne face cocoși; grăunțele pocnesc și sar înflorite albe. Băieții s'așin să le

călători sunt răniți. S'a dat foc și unui mare magazin cu lemne. În Saragosa și în Mauresa a fost proclamat statarul. Autoritățile au confiscat toate armele. Mănăstirea Sarria a fost aruncată în aer cu bombe.

Convențiile comerciale

între statele din tripla alianță, după-cum scrie marele ziar francez „Temps”, se vor prelungi pe încă un an. Astfel în loc de 1903, convențiile comerciale existente între cele 3 state vor expira numai la 1904. Deoarece-înseși tripla alianță expiră și ea la 1903, va mai fi prelungită pe un an.

Răsboiul.

O comandă de 300 Buri, ajutată de altă comandă ce vinea dinspre Sud, a atacat pe Englezi lângă Tweekop. Buri au nimicit gardul de sîrmă și au trecut peste linia engleză. De-Wett și-a împărțit comanda în mai multe trupe.

Advocatul poporului.

Scopul căilor de hotar este, că în lipsa altor drumuri pe hotarul comunei, se se poată ajunge la moșia (posesiunea) proprietarilor; însă acolo unde nu sunt, la cererea proprietarilor, antistia comunală e datoare a înființa de acestea și a supraveghia pentru bunăstarea acelor. Însă la spesele înființării și susținerii în stare bună a acestor căi, în proporțiunea folosirii sunt datori toți aceia a contribui, în favorul cărora se înființează și se și susțin acestea. Dacă antistia comunală între cei interesați nu poate mijloci împăciuirea cu privire la proporția contribuției, trebuie cerut ajutorul oficiului

prindă în gură. Părintele e tudit, se duce dincolo să se culce, bucura noastră că scăpăm de el, că tare îi ursuz. Preoteasa a umplut sita de flori. Incepem toți a ronțai.

— Și l-ai văzut, mamă Dumitră?

— Văzut, zău...

Ira, ia nu mai vorbiți de necuratul... cruce de aur în casa asta!

— Da nu-ți mai face spaimă, coană preoteasă, ce-o să caute dracul în casa popii? Ia șezi colea și ascultă. Ne întorecam într'o seară dela adunat, uite țiu minte ca acum... era așa într'amurg, de se vedea drumul bine, știți, cum e vara, se lasă noaptea târziu; noi fetele ședeam în car, flăcăii veniau pe jos; unul mina boii, altul cânta din fluer; în urma noastră veniau mulți: se auziau chiote, risete, băieții plesnau din bice, de clocotea valea. Zău, când mă gândesc: par'că era altă lume pe atunci, și lucrurile erau mai frumoase și oamenii mai veseli!... Cum stam noi și ascultam așa, odată auzim pe Radu răsbindu-se la boi: «Ho boală», — drept în mijlocul drumului era o căpiță de fân.

pretorial pentru staverirea proporționării. (Art. de lege XII § 36—39 din 1894).

In contra staveririi respective asigurării căilor de hotar din partea reprezentanței comunale, trebuie apelat în termen de 15 zile dela aducerea hotărîrii, respective dela înmanuarea aceleia la vice-comite. Recursul este a se înainta totdeauna în scris. (Art. de lege I § 47 din 1890).

Pentru neîmplinirea regulelor sanitare la măsurarea de beuturi spirituoase, precum și la vinderea acelor în măsură mai mică, trebuie făcută arătare la antistia comunală ori oficiul pretorial. În cas dacă se detrage licența de beutură, se poate recura la direcțiunea financiară. (Ord. min. de finance nr. 53236 § 33 din 1892).

DE TOT FELUL

Pentru agronomi. În luna lui Februarie câte-odată timpul așa e de plăcut și favorabil, încât se poate numi și primăvară și în casuri de acestea lucrurile neisprăvite de toamna le putem îndeplini favorabil. La locurile humoase se poate începe chiar și sămănarea mai multor plante economice: grâu și săcară de primăvară, ovės, mazere (pentru porci), alac și orz etc.

Pentru compactori. Un mijloc excelent spre a lipi tratinic și frumos bucăți de piele este o soluțiune de cauciuc și carbosulfid, amestecată cu puțină benzină. Bucățile de piele se taie pieziș la locurile unde au să fie lipite și se ung cu soluțiunea arătată mai sus; după-ce se uscă se țin deasupra unei flăcări de alcool, pînă când masa aceasta începe a se topi pe piele; în acest moment se pun ambele bucăți una peste alta și se apasă cât se poate de bine.

Oare cine o fi lăsat-o aici?

Si Radu apucă funia din coarnele boilor și cămăște hăis pe lângă șanț; da căpița țop înaintea lui.

— Uite mă... asta-i cu dracu...

Și doar numai cât ne-am făcut cruce și pe loc a pierit.

— Da taci, soro, că ți-s'o fi părut.

— Stai să vezi; mai mergem noi așa, ca o svirlitură de băț, și ce să ne pomenim? O capră neagră, eșită ca din pământ, behăi și se da pe lângă boi...

— De, capra dracului, unde te bagi?

— O fi cel împelitat...

Și carăși ne facem cruce, și cât ai clipi s'a vîrit în pământ. Când se întrăm în sat numai iacă, la poarta țarnii, un motan; da ce ochi! Uite par'că mi-se pun cărcei pe incheieturi, când mi-așuc aminte. Da Radu de colo ci-că: «dec, că ăsta n'o mai fi dracul, e motanu Marandei, îl cunosc doar» și n'are de lucru? Jap o iușcă peste coada motanului, și-odată a isbucnit o pară, da ce pară? Ca dintr'o gaură de cuptor, și pînă să

Când s'a răcit, locul unde s'au lipit de abia se poate cunoaște și această legătură ține mai bine ca ori-ce alt mijloc. De mare importanță este însă ca suprafețele de lipit să fie aduse în contact imediat după-ce s'au încălzit.

*

Pentru argăsitori, pielari, curelari și alți meseriași cari lucrează la piele. Spre a da pielei o culoare neagră intensivă și durabilă se procede în modul următor: Surcele de lemn vênēt 1 parte se fe.be cu 10 părți apă în decurs de două ore; această soluțiune se filtrează și apoi se unge cu ea pielea ce este a se colora, de 3 sau 4-ori cu ajutorul unui burete sau unui pensel. Inainte de a se usca această fluiditate, care dă pielei o culoare roșie-brună, se unge odată cu o soluțiune de bichromat de potaș 1 parte la 100 părți apă. Imediat se produce o culoare frumoasă neagră, care bate puțin în vênēt. După-ce s'a uscat pielea, se unge bine cu sêu și apoi imediat poate să fie periată cu o perie de cisme.

Medicul casei.

Causele cari produc pelagra.

Schimbările prin care a trecut studiul cauzelor s'ar putea împărți în trei părți. Intâiu se susține, că miseria de tot felul e cauza acestei boale; a doua că cucuruzul stricat ar fi cauza; a treia că și una și alta din acestea. Causa cea adevărată, care dispune la nașterea pelagrei este hrana cea rea și aproape exclusivă cu vegetale, ajutate de îmbrăcămintea rea și locuințe cu totul proaste. Pelagra nu e contagioasă și nu se naște nici un copil cu dînsa. Ea atinge deopotrivă pe bărbați și femei.

ne facem noi cruce, ne și pomenim grămadă în șanț...

— Fie, bădică Radule, că ne-o făcuși. Iaca ne ajung și cei din urmă.

— Cum dracu ne viriși caru în șanț, fermecatule?

Când le-am spus, au început și ei a se minuna și a-și face cruce.

— Să știți, mă, că ăsta nu-i a bine, zice moș Niță a Saftii.

Și adevărat că n'a fost a bine, par'că a spus într'un cîas rău. În iarnă, așa pe după Bobotează, se întorcea Radu dela tîrg și înoptase; în dreptul Ghicanilor ci-că i-a eșit un bivol înainte, l-a luat în coarne și l-a buchisit, până l-a făcut una cu pământul. A doua zi l-au găsit, de nu se mai cunoștea, om a fost? Ce-a fost? Au săpat o groapă în marginea drumului, și l-au îngropat acolo, fără popă, fără nimic și au înfipt o cruce de lemn acolo, care a rămas și azi, de-i zice la «Crucea Radului».

— Măi, că multe ai mai fost știind tu...

— D'apoi cum te chitești d-ta, coană

Copiii însă sunt mai puțin atinși de cât cei mai crescuți.

Beutură deșteptătoare. O astfel de beutură deșteaptă funcțiunile corpului, a căror mișcare sau energie este mai mică decât în starea de bună sănătate. Plantele din cari se face această beutură sunt: ceaiul, mușetelul, romoșița, melisa, isma, muguri de molift, hreanul și altele. Din toate aceste plante se face o beutură caldă și îndulcită cu zăhar sau miere, cu alte cuvinte un ceaiu obicinuit, care stimulează organismul. Creerul este mișcat mai cu seamă de aceste beuturi, pentru aceea prin aceste ceaiuri se alungă somnul.

Insușirile unei ape bună de beut. După părerea oamenilor învățați, o apă este bună de beut când e limpede, fără culoare, ușoară, aerisată, fără miros, rece, proaspătă și cu un gust plăcut. Apa cu cât este mai limpede, cu atât mai atrăgătoare și-ți face poftă s'o beai. Când este turbure, atunci e plină de corpuri străine, nesănătoasă. Apa necurată, care este plină de corpuri străine, ori niște putreziciuni, are un gust neplăcut și miros urit. Apa de beut trebuie să fie potrivit de rece, să nu aibă într'însa materii organice, adevă cari să fie de origine animală sau vegetală în stare de putreziciune, căci ele pot da naștere la diferite boale. De ci se poate vedea cum trebuie să fie apa bună de beut și se poate judeca cum și când poate fi ea stricată și prin urmare producătoare de boale.

preoteasă? Una-i Dumitra sireaca! Eu, nu că mă laud, da când eram ca fetele astea... frângeam omu în două.

Fără să vrem, ne uităm toți la mânilor puternice ale mamei Dumitra, care făcură un gest uriaș, ca și cum ar fi rupt în adevăr un om. Ce curioasă lumină i-s'aprindea în ochi, când vorbea de tinerețele ei! Și ce plăcere avea ca să ne spue tot lucruri prăpăstioase...

— Hei, ce credeți? să vreu eu m'aș face ear tinără cum am fost...

— Cum asta, mamă Dumitră?

— Ia bine. Aghiupă atăta așteaptă, să-i vînd sufletul, și să-mi dea pe Spiriduș să fac ce-oi vrea cu el; da pe urmă cum m'ar mai juca pe cea lume!... Iacă vezi? Scărmanară bieții băieți. Acum să-i mai învățăm și a toarce... Apoi cu noapte bună, coană preoteasă!...

Afară era întunerec besnă, ploaia stătuse, dar nici o stea nu se zăria pe cer.

— Uite așa-i în iad, mă băieți!

Se auziau de cea parte câinii lătrând,

DIVERSE

Nu ucideți paserile! Dnul Sapin din Francia publică următoarea notă, prin care ne lămurește de ce să cruțăm paserile: Pa-gubele cauzate culturilor noastre nu se ridică, în termin mediu, la mai puțin de 300 milioane franci pe an; ele se măresc într'un ținut, unde paserile se împușinează. Ele prăpădesc astfel mii de omide, de larve, de fluturi, de muște, de țînțari, de pureci, de lăcuste, de cărăbuși, de vermi etc. Un singur pițigou consumă mai mult de 300 mii de ouă de fluturi în cursul unui an, îi trebuie 45 mii de insecte până își crește puii sei și scoate pui de 2-3 ori pe an. Altele stîrlesc șoareci, șerpi etc. Deci ele sunt pentru om prețios ajutor și trebuiesc cu deadinsul cruțate.

*

In contra cufurelei vițelilor. Adese vițelii se cufuresc, prin ceea-ce slăbesc vîzînd cu ochii. Ca să scape de acest morbo, e bine să ferbem frunze sau scoarță de acaș și să turnăm vițelului bolnav, la început mai puțină, după aceea mai multoară zamă de aceea, până-i va trece morbul de tot. Acest mijloc întrebunțat în măsură mai mare, folosește și vitelor mai mărișoare.

Boilor, vacilor și vițelilor când sunt de cufureală li-se mai poate da și frunze de stejar tăiate mărunt în lapte. Vițelilor li-se poate da și un ou proaspăt, care-l îndesăm în gura vițelului cu coaje cu tot. Oilor și mieilor le dăm să lingă făină, cailor e bine să li-se dea de beut apă, în care s'a stîns de mai multe-ori fer învăpăiat.

*

Păstrarea merelor în stare proaspătă timp mai îndelungat, fără de a-și perde aroma, se poate face în modul următor: Se ia nêsip foarte fin și curat, acela se inferbentă pe table de tinichea sau de metal, dar nêsipul să nu fie prea îndesat, după aceea punîndu-se pe un loc uscat și acros, se lasă să se răcorească bine. În acest nêsip se așează merele cele mai sănătoase și nevătămăte, așa ca să nu ajungă unul la altul. Vasul, în care se așează apoi merele, să fie cât se poate de bun, spre a nu pătrunde aer în el. Se pune un rînd de mere, nêsip și earăși mere și umplîndu-se se închide bine cu un fund.

fetele se țineau de mână și mergeau grămadă ca oile, pe lângă noi. Năzdrăvăniile auzite ieri noaptea, ne înfiorau așa cu muțenia ei. La toți ne pierise glasul.

În momentul acesta îmi reconstituîi figura mamei Dumitra, număr îngând anii de când a murit, și mi-se pare că de atunci am trăit o mulțime de vieți, și că din toată lumea aceea eu singur am rămas.

Ce frumos mirosia iarba din șes, și ce dulce răsuna clopotul dela biserica satului nostru!

A. Vlahuță.

Glume.

Un țigan merse la preotul și îi povesti că a vîzut un duch necurat.

— Unde l-ai vîzut, întrebă preotul, și cum era?

— L-am vîzut în curtea bisericii, răspunse țiganul, și avea forma unui măgar și ce era mai ciudat că si vorbia.

— Mergi acasă, fiule, îi zice preotul, și fii liniștit că n'ai vîzut altceva decât umbra ta.

Producerea și schimbarea sămânței.

(Urmare).

(Retipărirea interzisă).

Un alt motiv care ne poate îndemna a procura sămânțele trebuitoare din afară, este efinătatea cu care ne-o procurăm, precum sămânțele de tritoiu, de lucernă, erburi, legume etc. În tot cazul vom fi foarte precauți (băgători de samă) când procurăm sămânțele din afară și trebuie să avem garanție că ea este bună și că plantele vor reuși.

Când voim a introduce în culturile noastre vr'o varietate străină localității noastre, vom face mai întâi încercare pe un teren restrâns și numai după-ce ne convingem de reușita plantei, vom hotărî a o adopta în cultură mare.

Timpul sămănatului.

Pentru-ca germenii să se poată dezvolta din sămânță trebuie ca materiile de rezervă să se disolve (topească) ceea-ce se face prin ajutorul apei, a oxigenului din aerul atmosferic și o cantitate oare-care de căldură.

După pretențiunile (cerințele) ce are fiecare plantă la căldura necesară pentru a putea încolți, sămânțele se sămănesc în diferite timpuri. Plantele ca săcara, grâul, orzul, rapița, linte etc., care pot suporta gerul de eamnă, se sămănesc toamna cu scop de-a crește mai repede în primăvara viitoare. Acele plante însă, care în tinerețea lor sunt prea simțitoare contra gerului de eamnă, se sămănesc numai primăvara.

După timpul când se sămănesc plantele noastre agricole deosebim sămăntura de toamnă și sămăntura de primăvară. În regiuni mai calde de multe ori se mai folosește odată pământul în tot acelaș an după recolta cerealelor; în cazul acesta avem o sămăntură în miriște.

1. *Sămăntura de toamnă.* Toamna sămăntura trebuie să fie terminată (isprăvită) când temperatura medie (mijlocie) a zilei a ajuns la 5° Celsius, fiindcă la această temperatură încetează vegetațiunea (creșterea) plantelor.

Mai bine va fi însă când sămăntul se face mai de timpuriu, fiindcă sămânței îi trebuie vr'o câteva zile până ce germinează (încolțește) și apoi ca sămăntura să înfrățească câtva. Înfrățirea încetează când temperatura medie a zilei a scăzut la 9° Celsius. Plantele care s'au sămăncat prea târziu, nu au timp destul pentru a înfrăți și primăvara încep îndată a dezvolta pae și urmarea va fi că recolta în grâne va fi mai mică decât în cazul când primăvara găsește plantele mai bine dezvoltate și înfrățite.

Prea de vreme încă nu este favorabil a sămăna, deoarece-ce plantele s'ar putea dezvolta prea tare și ar fi amenințate a putrezi peste eamnă, dacă ea este mai umedă.

Pe lângă căldură și umezitate trebuie să luăm în considerație la timpul sămănatului de toamnă, și natura pământului. În general într'o climă aspră și rece, pământ-

urile argiloase se vor sămăna mai timpuriu, ear' într'o climă mai caldă vom sămăna într'un pământ năsipos mai târziu.

2. *Sămăntura de primăvară.* Primăvara trebuie să așteptăm cu sămăntul până ce pământul s'a svântat într'atâta, încât el să se poată prepara pentru primirea sămânței. La o sămăntură prea timpurie sămânța nu ar încolți din lipsa căldurii necesare, sau ar încolți foarte încet, și ar fi expusă să putrezească, sau să fie înăbușită de burueni. Afară de aceasta unele plante ca porumbul, fasolea și altele sunt foarte simțitoare și pier, dând un ger peste ele, de aceea trebuie sămăncate numai atunci, când nu ne mai poate fi teamă că se vor ivi geruri.

Sămânțele care recer multă umezeală pentru a încolți (trifoiul, lucerna, bobul, mazerea etc.) precum și sămânțele plantelor care au o lungă vegetațiune (ovesul, bobul) trebuie sămăncate cât se poate de timpuriu.

Ca și la sămăntura de toamnă așa și la sămăntura de primăvară, va influența natura pământului și clima asupra epocii sămănatului. Unde domnește o climă umedă și aspră, sămăntul se va face mai târziu decât în localitățile cu o climă mai dulce și uscată. Pe pământurile argiloase, care rămân mult timp umede, se va întârzia cu sămăntul, pe când pământurile năsipoase, care se svintă ușor, trebuie sămăncate cât se poate de timpuriu, pentru a ne folosi de umiditatea (umezala) rămasă de cu eamnă.

Timpul în care se pot face sămănturile de primăvară, pentru media zilnică a temperaturii, este următoarea:

La media zilnică a temperaturii de 5—9° Celsius plantele: săcara de primăvară, grâu, oves, orz, trifoi, lucernă, bob, mazere, linte, mazărice, napi porcești (topinambur), cartofi timpurii.

Dela 9° C.—12½° C.: orz, sfeclă (napi), cartofi, morcovi, mac, floarea soarelui, in, rapiță de primăvară, porumb pentru nutreț.

Dela 12½° în sus: cânepa, porumb, hrișcă, meu, fasole, bostani, tutun și altele.

3. *Sămăntura în miriște.* În regiuni cu o toamnă caldă și lungă se folosesc adese ori miriștele recoltate pentru o a doua recoltă în tot acelaș an. În tot cazul aceste plante trebuie să aibă o scurtă vegetațiune și să se cultive de regulă numai plante de nutreț, sau cu scop de a le introduce în pământ ca îngrășământ verde. Ca plante de miriște să se cultive: morcovii, hrișcă, mazere, mazărice, porumb, toate pentru nutreț, apoi trifoi incarnat și altele. Cultura în miriște se poate executa numai acolo unde pământul este foarte fertil (roditor) și bine lucrat și îngrijit.

Modul Sămănării.

a) *Sămăntul prin împrăștiere.* De regulă sămăntul se execută prin împrăștiere cu mâna. Un sac sau un cearceaf (lepedeu, prostire) sunt singurile necesare pentru acest scop. Un sămăntor bine exercitat (deprins) poate sămăna pe zi 1½—3 jugere. O sămăntură bine făcută,

putem dobândi numai dela un sămănător bine exercitat și care a practizat acest lucru foarte mult timp.

Mai greu decât a sămăna de o potrivă sēmēnța, este a sămăna o cantitate anumită, pe o întindere dată. Pentru a sămăna mai des sau mai rar, sămănătorul ia din sac sēmēnța cu mâna mai plină sau mai goală, sau chiar numai cu degetele, face pași mai mari sau mai mērunți, și aruncă sēmēnța la fiecare pas, sau numai la al doilea pas, pe o lățime mai mare, sau mai mică a câmpului, sau samăna în două părți, în dreapta și în stânga, sau în fine se samăna câmpul de două ori, odată în lung și apoi în lat. Sēmēnțele fine și foarte mērunte pentru a le sămăna într'o cantitate potrivită se amestecă mai întâi cu nēsip uscat și apoi se samăna.

Sămănătorul trebuie să îngrijască, ca să nu lase petice nesămănate sau să samene unul și acelaș loc de două sau mai multe ori. Pentru aceea se va folosi totdeauna de niște semne care să indice (arate) locurile sămănate.

În timp vēntos sămănatul cu mâna nu se poate face cum se cade, deoarece-ce, vēntul îngrămădește toată sēmēnța într'o parte a câmpului, și urmarea va fi, că o parte ese mai deasă, ear' cealaltă mai rară.

Avem și mașini pentru sămănat împrăștiat. Unele se pot pune în mișcare cu mâna, atîrnându-le de gâtul sămănătorului. Ele lucrează mai repede ca când s'ar sămăna obicinuit cu mâna. Sunt altele care se pun în mișcare cu animale. Cu ele putem sămăna și pe timp vēntos, și mai repede ca cu mașina de mână, adecă 6—7½ jug. pe zi, și sēmēnța se împrăștie mai de-o potrivă. Cu ajutorul lor, putem hotărî dinainte cantitatea sēmēnței pentru o suprafață dată, și facem o economie de 10 procente (10 la sută) din sēmēnță.

b) *Sămănatul în rînduri.* În cultură mare sămănatul în rînduri se face cu mâna, foarte incomplet, adecă se pune în a doua sau a treia brasdă a plugului sēmēnțele care apoi se acopere de brazda următoare a plugului. Sămănatul în rînduri cu mâna se folosește mai mult în grădini, unde sēmēnța se așează în brazde făcute cu sapa și în urmă se astupă tot cu sapa sau greblă.

Sămănatul în rînduri se execută în cultură mare cu mașinile de sămănat în rînduri. Deoarece-ce cu ajutorul acestor mașini, sămănatul și acoperitul sēmēnței se face tot în acelaș timp, deși nu samăna o suprafață mai mare pe zi decât un bun sămănător, totuși sămănatul merge mai repede, fiindcă sēmēnța împrăștiată cu mâna mai trebuie deosebit acoperită cu pământ.

Sămănăturile în rînduri executate cu mașina așează sēmēnța nu numai în rînduri egal îndepărtate una de alta, dar așează sēmēnțele și la o adâncime egală, după cum voim noi.

Urmarea va fi, că sēmēnțele vor rēsări de-odată toate. Rîndurile fiind egal îndepărtate, fiecare plantă are la dispozițiune o suprafață egală de pământ, și avēnd aer și lumină în deajuns, se vor desvolta mai bine, și nu se vor culca ușor. Rugina și tăciunile nu vor ataca așa ușor sămănăturile, și prin urmare recoltele vor fi mai abundante (îmbelșugate). În sēmēnță facem o economie de 25—33 la sută, față cu sămănatul prin împrăștiere cu mâna.

În fine mai avem folosul la sămănătoarele în rînduri, că agricultorul este silit a lucra pământul mai bine, fiindcă ele se pot folosi numai pe un ogor bine mērunțit și liber de burueni și rădēcini.

Îndepărtarea la care trebuie să se samene în rînduri depinde dela calitatea pământului, dela natura cum înfrățeste planta, și dela timpul sămănatului.

c) Afară de cele două metode de sămănat, adecă prin împrăștiere și în rînduri, mai există încă un mod, prin care sēmēnțele se așează în pământ, nu numai în rînduri, ci și la depărtări egale (deopotrivă) în rînduri însuși. Aceasta se poate face earăș cu mâna sau cu mașina. Acest metod îl folosim pentru plantele care recer o suprafață mai mare, pentru a se desvolta, și apoi pentru a se înlesni lucrările de întreținere a lor, precum este la sfecele (napi), porumb etc.

Pământul trebuie să fie cât se poate de mērunț lucrat, și pe deplin netezit. Dacă sămănatul îl executăm cu mâna, va trebui să însemnăm pe teren (loc) puncte unde vin așezate sēmēnțele. Aceasta o facem cu ajutorul marcatorului, care nu este alt ceva decât o greblă cu mai mulți dinți, după cum voim a sămăna, la distanțe (îndepărtări) mai mari sau mai mici. Marcatorul îl conducem odată de-a lungul și apoi de-a latul câmpului, și punctele de intersecțiune (întretăere) a brazdelor va fi locul unde trebuie așezată sēmēnța. În mod mai incomplet se mai poate executa această lucrare, sămănând după plug în fiecare a 2-a sau a 3-a brazdă, mēsărând distanța în rînduri cu pasul. Sămănatul însuși se face cu ajutorul unei sape, a unui băț mai gros sau cu ajutorul călcăiului. La acest metod de sămănat vom așeza în fiecare gropiță 3—4 boabe de sēmēnță, din care mai târziu se smulg cele mai slabe, rēmânēnd numai planta cea mai bine desvoltată.

Există și mașini pentru a sămăna în acest mod, asemenea mașinilor de sămănat în rînduri.

d) *Sămănatul în amestec.* Pentru a utiliza (folosi) mai bine pământul, de multe ori sămănăm două sau mai multe specii de plante în amestec pe unul și acelaș pământ, cum este spre ex. borceagul (adecă mazărice cu ovēs sau orz). Afară de aceasta de multe ori trebuie să sămănăm o plantă în amestec cu alta, ca să se proteje una pe alta în timpul tinereții sale, cum este de ex. la trifoi și lucernă, cărora le dăm în anul întâiu ca plantă protectoare vr'o cereală, de regulă orz sau ovēs.

e) *Mueala și văruiatul sēmēnțelor.* De regulă sēmēnța se împrăștie uscată, câte odată însē muem sēmēnța cu scop de-a accelera (grăbi) germinația (încolțirea). Nu putem recomanda această procedare, căci dacă așezăm sēmēnță muiată într'un pământ uscat, și timpul este de asemenea uscat, germinele sēmēnței se ucide, și sēmēnța este pierdută. Tot asemenea, dacă sēmēnța mueată ajunge într'un pământ ud, și timpul este ploios, ea va putrezi. Din aceste motive, vom muea sēmēnțele înainte de sămănat, numai în cazuri excepționale, și numai sēmēnțele acelor plante, care încolțesc foarte greu, precum: porumbul, sfecelele (napi), tutunul etc.

(Va urma).

NOUTĂȚI

Iubileu. In 21 Martie n. a. c. se împlinesc 50 ani de când Excelenția Sa Episcopul Oradiei-Mari, *Mihail Pavel* a fost sfințit întru preot. Din acest incident a lansat Vicariul gen. Episcopesc Dr. Augustin Lauran un circular către clerul diecesan, în care, deși a interzis episcopul iubilant ori-ce sărbătoare, dispune ca fiecare preot după chibzuința sa să pregătească credincioșii pentru sărbătoarea acelei zile.

De Metropolit al Moldovei, în locul de curând răposatului, a fost ales cu aproape unanimitate episcopul Partenie, al Dunării de jos, în vîrstă de 57 ani.

Dr. George Proca, prof. seminarial în Sibiu, a fost ales de protopop al Mercurii.

Producțiunea teatrală a meseriașilor români din loc aranjată Sămbătă seara a reușit pe deplin. Public numeros. Dintre diletanți au excelat cu deosebire doșoarele Valeria Grofu și Săftica Adamescu, precum și dnii Petru Banciu și George Suciu.

Moarte. La 25 Febr. n. a. c. a încetat din viață, în al 54-lea an al etății, Carolina I. Lengeru n. Bucur Pop din Brașov.

Concedierea soldaților pentru lucrul câmpului. Toate autoritățile țării adresează ministrului comun de război, precum și ministrului de război un rescript, prin care cer ca toți soldații, cari servesc al treilea an și cari și în viața civilă rămân plugari, să se concedieze pe opt săptămâni în timpul secerișului. Se speră că cererea va fi spriginită și de ministrul Darányi.

Foc mare a pustiit fabrica Victoria din Carlsbad, vestită pentru porțelanul său. Din fericire a ars numai o aripă, așa că lucrarea nu s'a întrerupt și cei 1000 muncitori nu și-au pierdut pâinea. Pagubele tot se urcă la 100.000 cor.

Gendarm bestial. Din Szt. Iván se scrie, că Bosner Ferenc, gendarm în pensie, certându-se cu nevasta, a legat-o fedeleș, cum obicinuia la gendarmerie, și atîta a tot chinuit-o în fel și chip, că biata femeie a înnebunit. Bestialul soț a fost arestat.

Circulația coroanelor de aur. În anul trecut până la 12 Decembrie, dintre piesele de aur de 20 cor. au fost puse în circulație treizeci și cinci și jumătate milioane, iar din cele de 10 cor. au fost 11 mil.

Un tren în flăcări. Trenul de marfă nr. 146 mergînd în ziua de 20 Ianuarie dela Budapesta la Viena s'a aprins în stațiunea Trautmannsdorf. Focul a izbucnit dela un vagon-reservoir de petrol și s'a întins și asupra altor vagoane de marfă, consumând din ele zece. Patru frânari au fost grav răniți.

Puterea triplei alianțe. Un colonel al armatei bavareze a făcut socoteala, că la 1992 Germania va avea 4,888.000 soldați instruiți și peste 5,361.000 mai puțin instruiți. Statele din tripla alianță vor avea cu totul 17,500.000 soldați, față de 20 mil. soldați francezi și ruși. Cât despre mobilizarea acestora, Germaniei îi vor trebui 63 milioane mărci pe zi, iar pe lună 849 mil. m. Tripla alianță ar trebui să cheltuiască zilnic 105, pe lună 3100 mil., iar pe an 37 miliarde. Iar Franța și Rusia ar trebui să cheltuiască pe an 43 miliarde.

În prezent, statele din Europa cheltuiesc pentru susținerea armatelor 6 miliarde, 711 milioane și 6,533.500 franci.

În balon peste Sahara. Aeronautul militar francez Debureau are intențiunea ca să treacă peste întinsa pustietate Sahara din Africa.

Planurile balonului sunt, după comunicările profesorului Marey, deja terminate în Acad. m'a de științe din Paris. Volumul balonului va cuprinde 12 mii până la 13 mii metri cubici de hidrogen și va putea să plutească la o înălțime dela 4 sute până la o mie metri. Deoarece aeronautul Debureau are de gând să mai ia cu dînsul încă cinci tovarăși, precum și o mare calitate de proviziuni pentru două săptămâni, instrumente, arme etc., balonul trebuie să aibă o mare forță.

Acest balon va avea două etaje: în cele sus se află camerele de dormit pentru trei oameni, iar jos se află ceilalți aeronauți.

Votarea prin electricitate. La camera deputaților din Washington votarea prin ridicarea mânilor va fi înlocuită prin votul electric.

Un mare tablou așezat la spatele președintelui va avea de două-ori atîtea lămpi, cât e numărul deputaților. Pe pupitrul său, fiecare deputat va avea dinaintea lui două butoane. Apăsînd unul din ele, se aprinde pe tabloul pomenit o lampă incandescentă roșie sau albă, roșie pentru nu, albă pentru da.

Secretarii nu vor avea decât să numere lămpile spre a ști dacă propunerea pusă la vot a fost sau nu adoptată.

Un șerpe în pînțelele unui copil. Se semnaleză din Winkel (Alsacia) un curios caz medical, care de altfel nu e cu totul nou. Un copil, în vîrstă de 4 ani, de o vreme oare-care slăbea, fără-ca medicul să poată determina cauza precisă a acestei stări patologice. Copilul mânca mult, dar slăbea în mod vădit, pe când pînțelele i-se umflau mereu.

În zilele din urmă copilul dete afară prin gură un șerpe viu de o lungime de vre-o 50 ctm. Animalul fu ucis și trimis universității din Strasburg.

De atunci turburările patologice au încetat și copilul e sănătos. Se presupune că ar fi înghițit reptila bînd apă contaminată.

Baroni ca ciobani. Baronul Anton Pichler, care fusese oficer, se îndrăgostise într-o țerancă română din Rosvalia (Maramureș). El s'a lăsat de miliție și s'a căsătorit cu iubita lui. Murind, familia i-a rămas săracă, așa că doi următorii de-ai lui se hrănesc ca ciobani.

Țigani la Paris. În Paris încă cîntă bande țigănești. Zilele acestea au fost greu lovite de o poruncă a prefectului de poliție de acolo, care i-a oprit să mai adune dela public bani cu tierul. Și n'ar avea pentru ce, căci tot ei se plîngeau mai înainte, că cel-ce adună banii fură de stînge, așa că unii dintre primași îl siliau pe colectant să umble cu o muscă vie în mîna stîngă, pe care trebuia să o aducă tot vie după ce isprăvia cu strinsul paralelor.

Dramă familiară. Mare senzație a produs la băile din Circvenița o dramă familiară. Un anumit Milan Beringnanin își petrecea acolo cu tînăra și frumoasa sa nevastă. Fericirea lui însă era turburată de o gelozie nemărginită. Într'un moment de chinuitoare iritație, a luat un revolver și a tras asupra nevastei sale, apoi s'a împușcat și pe sine. Rana tînerei nevaste nu e periculoasă, dar rana bărbatului său abia de 22 ani, este mortală.

Distincțiuni. Compatriotul nostru, poetul George Coșbuc a fost decorat cu medalia »Răsplata muncii« clasa I. pentru scrierile literare și concursul ce dă popularei »Albina«, publicație subvenționată de Ministerul Instrucției. De asemenea a fost decorat pentru același lucru și dl George Adamescu, secretar al Ministerului de Instrucție și dl Ioan Bianu, prof. univ. și bibliotecar al Academiei-Române.

Mare cutremur de pămînt în Caucas. Se raportează din Tiflis (Caucas), că orașul Semalaa în 14 Februarie st. n. a fost aproape total pustiit de un cutremur de pămînt; mare mulțime de oameni au fost aruncați sub ruinele edificiilor, de sub cari au fost scoase până acum 200 cadavre. Din întreg orașul numai 15 edificii au rămas neprăbușite, dar și acestea sunt deteriorate. Douăzeci și cinci mii de oameni au rămas fără adăpost și fără mijloace de trai.

Opt oameni înecați. Cu vr'o câteva zile înainte de asta s'au înecat vre-o 8 oameni în Crișul-negru. Erau pocăiți și spre seară mergeau către casă dela locul de rugăciune. În luntrița, care avea să-i treacă peste Criș, s'au suit mai mulți de cât de obicei și pe la mijlocul rîului s'au cufundat cu toții în valurile apei. Un biet om a ieșit ca vai de el la malul rîului și vîzînd că nevastă-sa și fiica s'au scuturat în apă, s'a pus pe înotat și a isbutit să scoată fata moartă de jumătate. Când sa întors însă după nevastă, l-au părăsit puterile și bietul om s'a cufundat în adîncimea apei.

Monstru. La Clintonville (Statele-Unite) s'a născut un copil cu patru picioare. Cele două picioare mai mult se află lângă brațe și sunt mai puțin dezvoltate. Celelalte membre ale copilului sunt de formă perfectă. El e robust și medicii spun, că are toate probabilitățile de a rămănea în viață.

Hoți în Félegyháza. Se scrie din Félegyháza, că în noaptea din 17 Februarie doi hoți mascați au intrat în locuința veduvei Heréd. Hoții au prins pe doamna și pe toți slugii și pe urmă au furat tot ce au găsit în casă. Au furat între altele lucruri și o sumă de 5000 coroane și într-o trăsură au dus toată averea mobilă.

A umbla cu picioarele pe apă de sigur, că nu e lucru puțin. Și eată că am ajuns să vedem și această minune. Căpitanul Grossmann a inventat niște instrumente, un fel de încălțăminte, cu cari poate să umble pe deasupra apei. În ziua de 9 Februarie a plecat de la Linz să meargă până la Viena pe Dunăre. În prima zi a făcut 30 chlm., trăgând după sine de-o frânghie o mică barcă, în care șede nevastă-sa. Se zice, că țeranii au rămas încremenți, când au văzut o așa minune, un om care umblă pe apă, ca și pe uscat.

CALENDARUL ECONOMIC.

Ce să facem în Februarie?

Cerne bucatele de sēmēnță. Cară și împăștie gunoiul, ca pe când se desghiață, zama lui să între în pământ. Când timpul e frumos, începe aratul dacă pământul e potrivit spre acest scop. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neaua în jurul pomilor. Curățește livezile de musuroaic, petri și mărarci și pe unde locul e gol, samănă iarbă. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe neauă, căci cele de-a fâta pierd mielul, ear celor fătate li-sest rică laptele. Taie mlădițe de altoit din partea despre miază-zi a pomilor cari sunt sănătoși, le implântă în nēsip ori pământ umed până la folosință. Sfrșește curățirea pomilor de omide și când timpul e frumos, poți sădi pomi. Curățește altoii mai rineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși, ear pe cei bătrâni de toate necurățeniile. Retează pomii, ca nu cumva întârziindu-se să înceapă circularea sucului. Pomiișorii din școala de sēmēnță se pot transmuta în școala de pomi, unde vor fi nobilitați.

Lucrul început în paturile calde în luna Ianuarie, se continuă. Acestea în timp frumos și cald trebuie aerisate. Putem sămăna: chil, caralabe, varza timpurie, salată, țeler, morcovi, pētrîngei și castraveți.

În viie dacă gunoiul nu s'a împăștiat până acum, să se împăștie. Butășitul, tăiatul și alte lucrări rămase de toamna se pot continua.

Vitele trebuie bine hrănite pentru redobândirea puterii la începerea lucrului de primăvară.

De stupi trebuie îngrijit ca să nu fie conturbați prin larmă, mișcare, cu un cuvânt de nimic, să fie la bun adăpost și păziți de șoareci.

Evidență

pentru oficiile parohiale și protopresbiterale.

Februarie.

Ținerea sinodului protopresbiteral ordinaru. (§. 45. Statutul organic).

Dela 25—28 Februarie un termin pentru depunerea examenului de calificățiune preoțească. (Nr. 89 pot. sinod. arch. din 1878. Vezi și August).

28 Februarie, terminul pentru depunerea examenelor de pe cursul III. pedagogic pe cale particulară.

Cursul pieții din Budapesta

— în 18 Febr. 1902 n. —

	per 50 klgr.	
Grâu	cor. 9.36	până la 9.66
Săcară	7.60	7.66
Cucuruz	5.15	5.25
Ovės	7.70	7.95
Fasole	—	—
Mazere	—	—
Fên	—	—
Mohor	—	—
Hirișcă	—	—
Unsoare	58.—	58.50
Slănină	48.—	49.—
Linte	—	—
Cânepă	—	—
Trifoiu	—	—
Lucernă	—	—

Calindariul săptămânii vechiu și nou.

Dum. lăs. de carne, ev. Mat., c. 25, g. 6, v. 6

Dum.	17 S. m. M. Teodor Tir.	2 Simpliți
Luni	18 S. P. Leontie	3 Celidoniu
Marți	19 S. Ap. Archip	4 Casimir
Merc.	20 S. P. Leon	5 Eusebie
Joi	21 C. P. Timotei	6 Frideric
Vineri	22 Afl. m. s. M. Eugen	7 Tomas
Sâmb.	23 S. M. Policarp	8 Ioan

Tîrgurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Dela 2—8 Martie n.

- 2. Comloș. Făget. 7. Goroslăul de pe
- 3. Baia-mare, Vene- Someș, Zălău.
- ția de jos, Vințul 8. Goroslăul-mare,
- de sus. Gioma, Hadad,
- 5. Alămor, Ferihaz. Petriș.

Intrebări și răspunsuri.

Onorații cetitori ai „Bunului Econom” sunt rugați, în cas de lipsă, a trimite redacțiunei pentru rubrica aceasta întrebările dorite, asupra chestiunilor ce cad în cadrul revistei noastre, la care să va răspunde în numerii următori.

Prim-colaborator: **Const. P. Barcianu.**

Redactor-responsabil: **Ioan Fleșeriu.**

Mulțumită publică.

Cu ocașiunea producțiunii teatrale a meseriașilor români din loc au încurs preste tot 249 cor 10 fil., din care subtrăgându-se spesele de 169 cor., rămănea un venit curat de 80 cor. 10 fil.

Au binevoit a contribui cu suprasolviri următorii d-ni: Ioan I. Vulcu, 5 cor., Dr. Aurel Muntean 2 cor., I. V. 2 cor., Nicolau Părău, G. Bogdanescu câte 1 cor., G. Oprean, Nicolau Voina, inv., N. Deac, inv., N. N. câte 40 fil., R. Balomiri 20 fil.

Orăștie, la 25 Febr. 1902.

Comitetul arangiator.

Reuniunea meseriașilor și comercianților „Andreiana” din Sebeșul-săsesc a arangiat în 2/15 Febr. a. c. o producțiune teatrală, urmată de dans. Cu această ocașiune a încurs un venit brut de 251 cor. 20 fil., din care subtrăgând spesele de 160 cor., rămănea un venit curat de 91 cor. 20 fil., care sumă s'a adaus la fondurile reuniunii. Suprasolviri am primit dela următorii d-ni: Aurel P. Barcianu, Orăștie 2 cor.; Romulus Moga, căpitan ces. și reg., Sibiu 2 cor., Alex. Urechia, Budapesta 2 cor.; Zevedeu Murășanu, preot, Sebeș 1 cor. 40 fil.; Iosif Gross, ospetar, Sebeș 1 cor.; Eust. Cibu, preot, Daia, Avram David, preot, Sebeș, St. Morar, inv., Laz. câte 1 cor.; Simeon Ispas, propr., Daia 80 fil.; Petru Opincar, propr., Sebeș 60 fil., Samoil Roșu, dir. școalelor, Sebeș 40 fil.; Iosif Onițiu, comerciant, Sebeș 30 fil.; Maniu (?) 20 fil.

Le exprimăm și pe această cale sincere mulțumite.

Sebeșul-săsesc, în 27 Febr. 1902.

Pentru comitet:

Petru Gavrilă,
cassar.

Ioan Pavel,
secretar.

11—1902. végrh. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt kiküldött bir. v. hajtó ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járás-bírósnak 1901. évi V. 943 sz. végzése folytán Dr. Vlad Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt „Ardcleana” pénz- és hitel intézet felperes részére Zsunea Radu és t. balomiri lakosok és alperesek ellen 436 kor. követelés ennek 5/VII 1901-től 6% kamatai és 101 kor. 70 fil. költségek s jár. crejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperesektől felül és lefoglalt és 2026 kor. 50 fil. becsült ingóságokra a szászvárosi kir. bíróság 1901. V. 943/2 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése crejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán Balomiron leendő megtartása határidőül 1902. évi márczius hó 19 napján délelőtt 8 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt ló, tehének, kocsik, sertések, széna, buza, kukoricza, faszén és butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek közpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák. A befolyandó vételár birói lctétbe heyeztetik.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Szászvároson, 1902. évi február hó 19. napján.

Biblioteca
„Bunul Econom“.

A apărut Broșura Nr. 1.

Despre

*Întrețurile ierboase,
cositurile, prepararea fânului
și pășunile.*

Această broșură conține îndrumări la
cultivarea: *Lucernei, Trifoiului, Mă-
zărighet, Sparcetei, Lupinului și Mo-
horului, etc.*

(29)

1-1

Prețul unei broșuri 30 fleri.
(Pentru România 50 bani.)

Vănzătorilor se dă rabat potrivit.

Se poate comanda dela
Administrațiunea
„Bunul Econom“
Orăștie — (Szászváros.)

Să află de vânzare

Casă Wertheimiană

mare cu două uși nr. 8.

Prețul 250 floreni.

A se adresa la

Administrația „Bunul Econom“.

„MINERVA“

institut tipografic,
societate pe acții
Orăștie (Szászváros)
Str. Berăriei Nr. 8.
Efectuește tot soiul de
lucrări, aparținătoare
artei tipografice.

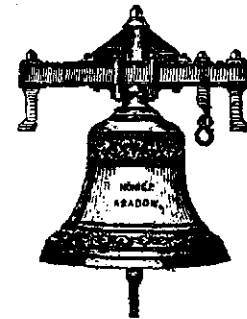
Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de
pompe, arangeată cu motor de vapor,

ARAD, Strada Rákóczy Nr. 11—28

S'a fondat la 1840

Premiată la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți
ani și pe lângă cele mai fa-
vorable condiții de plătire,
recomandă clopotele sale cu
patentă ces. și reg., invenție
proprie, cari au avantajul,
că față cu ori-ce clopote, la
turnarea unui și aceluiași clo-
pot tare și cu sunet adânc,
— se face o economie de
20—30% la greutatea met-
talului.

Recomandă totodată
clopotele de fer, ce se pot

învêrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuin-
țare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele
mai mari clopote se pot trage, fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi
în coroană de fer, ce se poate învêrți, cum și tur-
narea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor
cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni, la
dorință se trimit gratis. (15) 3—20

H. GRAEF

Librărie de cărți, note, hârtie și tot felul de
requisite de scris în Orăștie.

Își recomandă marele seu deposit de: Hârtie de cancelarie,
epistole și tipar, Couverte, Cărți de contabilitate, de copiat
și Notesc, precum și tot felul de articli aparținători
cancelariilor și școalelor.

Cassete elegante cu hârtie de epistole
Bogat asortiment de Albumuri pentru poezii și fotografii,
(cele mai potrivite cadouri.)

Portrete Fotografii mărite până la înălțimea naturală,
lucrate artistic și elegant, cu prețuri moderate.
„VICTORIA“ Prospecte la cerere stau la dispoziție.

Toate cărțile arătate, de ori unde și de ori-cine, precum și piesele mu-
sicale și de artă, se pot procura prin mine cu prețul lor original. (24) 1—

La cerere prelimi- nare gratuite! PICTOR DE ICOANE BISERICESTI LAJOS JÄGER 1—20

în Orăștie (Szászváros)

Piața-mare Nr. 2, în casele unde se află Perceptoratul și Pretura.

Execută tot felul de reparaturi la altare.
Pregătește icoanele cele mai frumoase și
eftine lucrate în uleu pe pânză.
O icoană costă: 2, 3, 4 și 5 fl. (După mărime.)
Portrete cu creon după fotografie, în mărime naturală, costă 2 fl.

Pentru asigurarea vieții
se recomandă

Institutul maghiar de asigurarea vieții și rentă
ca societate cooperativă
fondat cu participarea bărbaților distinși ai vieții publice.

Institutul acesta împarte adecă întreg câștigul nu
între acționari, ci între cei asigurați, exchizându-se astfel
ori-ce spirit de speculă. Taxele sunt nu se poate mai
lesne și se asigură o mulțime de favoruri.

Cu informațiuni servește bucurosi (18) 2—4

Dirrecțiunea: Inspectoratul ardelean:
Budapest, V. Academia-ut. 3. Balássy Lajos, Kolozsvár.
Teleky-utca 14. sz.

Un băiat din casă
bună, care
să fie trecut etatea de 12
ani, se primește îndată ca

învățacel

în lucrătoreea de păpucărie
a subscrișului (26) 2—3

Ioan Lăzăroiu,
măestru pantofar în Orăștie,
(Szászváros)
Drumul țerii Nr. 5.

„PANONIA“
Restaurant și Cafenea

Orăștie, Piața mare Nr. 2.

In casele unde se află:
Pretura și Perceptoratul regesc.
Se oferă

mâncări gustoase și eftine.

Vinuri de tot felul curate
și cu prețuri moderate.

Pelin veritabil litra 50 cr.

Pentru trăsuri se află
o curte mare și grajduri spațioase.

Serviciu prompt!

(21)

3—20